

[Sønderup.]

skabt, satte alt det i gang, der er mundet ud i, at man nu har set sig nødsaget til at gribe ind.

For at der ingen misforståelser skal være, vil jeg straks sige, at mit parti ikke alene ikke kan medvirke til det foreliggende lovforslags vedtagelse, men at vi ydermere vil stemme imod det. Der er ingen saglig baggrund for kravet om en arbejdstidsforkortelse i landbruget — det er der forresten heller ikke indenfor mange andre områder, hvor lignende krav bliver stillet.

Der er for det første grund til at pege på, at landbrugsarbejdet nuomstunder gennemgående ikke er præget af det samme intensive tempo eller trælsomme slid, der præger mange andre arbejdsområder. Der er f. eks. ingen sammenligning mulig mellem vilkårene for beskæftigelsen i et larmende og støvet fabrikslokale og en landarbejders syssel i mark og stald med dyr og planter. Derfor er det også ganske urimeligt, når man fra fagforeningernes side vil generalisere og med magt forsøge at gennemtvinge en ensartet arbejdstid indenfor alle områder. Men især må man da for landbrugets vedkommende, når talen er om disse ting, pege på de naturgivne og naturbestemte forhold, der forudsætter, at arbejdsindsatsen må afpasses efter årstidernes vekslende og dyrenes behov. Det er jo endnu ikke lykkedes gennem fagforeningsbeslutning at påvirke naturens gang.

Men det er også typisk for den forståelse — eller rettere sagt mangel på forståelse — der jævnlig kommer til udtryk omkring landbrugets problemer, at til det erhverv, der med en i forvejen stærkt reduceret medhjælperstab tilvejebringer ca. to trediedele af den valuta, det kniber så hårdt med at få til at strække til, det erhverv, hvis ve og vel afhænger af så mange usikkerhedsmomenter i relation til vejr og væde og også markedsforhold — altså momenter, det selv ingen indflydelse har på — til det erhverv har man stadig øgede ulemper og byrder under forskellige former — og det

nu igen på et tidspunkt, da rentabiliteten er stærkt vigende. Alle med undtagelse af landbrugets folk har i det sidste års tid fået lønstigninger. Landbrugerne har ikke blot ingen lønstigning fået, men de har som følge af den omkostningsforøgelse, andres lønforhøjelser har påført dem, fået det modsatte, nemlig et direkte minus, og til trods herfor må de på lige fod bære følgerne af kriselovgivning, der jo er et forsøg på at neutralisere en indtægtsfremgang, som landbruget ingen som helst andel har haft i. Dansk landbrugs for landets økonomi afgørende betydning og de vilkår, man har tiltænkt det, rimer meget dårligt sammen.

Jeg ved vel, at man vil sige, at det i det foreliggende tilfælde kun drejer sig om arbejdsforholdene for en begrænset del af landbrugets medhjælperstab. Ja, men det er jo kun tvunget af omstændighederne, man har ladet sig nøje hermed. Den højtærede minister har forlængst givet udtryk for sin villighed til tvangsmæssig fastsættelse af arbejdstiden i landbruget. Hvorfor har man mon tiltænkt os denne særstilling? Såvidt mig bekendt er der ikke og har der ikke været lagt op til lovforslag om at lovfæste arbejdstiden indenfor andre områder. Jeg er selvfølgelig fuldt klar over, at arbejdstiden i forskellige forbindelser er begrænset, men jeg har dog forstået, at den hviler på aftaler mellem organisationerne og ikke på egentlige lovbestemmelser, ja, at arbejderorganisationerne netop lægger vægt på at undgå indblanding vedrørende arbejdstiden, udover hvad de omhandlede parter selv kan enes om.

Talmæssigt vejer landbrugets udøvere ikke meget; vi kan blive nødt til at finde os både i dette og hint, men jeg kan forsikre, at fra det tidspunkt, da man har forgiftet og ødelagt vort forhold til den gode og dygtige medhjælperstab, der endnu er tilbage, vil dansk landbrug i vid udstrækning ændre struktur fra intensiv til ekstensiv drift. Det er muligt, at dette også for den enkelte landmand kan resultere i en enklere